

✧ Základní verš

„Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejší jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“ (Iz 1:18)

Možná se i vám někdy stalo při cestě v horách či mezi loukami a pastvinami, že vám cestu zablokovalo stádo přezvykujících krav, které se pomalu vlekly domů. I když s nimi nebyl pastýř, šly správným směrem, protože krávy většinou dobře znají cestu do své stáje. Vědí, kam patří a komu patří.

Ve chvíli, kdy se v nějakém obchodě ztratí malé dítě a křičí: „Ztratila se mi maminka!“, asi neví, kde je a kde je jeho matka, ale bezpečně mezi množstvím maminek pobíhajících po obchodě pozná tu svoji.

Smutné na tom je to, že na rozdíl od krav a malého chlapce obyvatelé Judska zapomněli, že patří Bohu, svému nebeskému Otci. Jako smluvní lid ztratili svoji pravou identitu. „Syny jsem vychoval, pečoval o ně, ale vzepřeli se mi. Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý“ (Iz 1,3). Je to sice starý příběh, ale v různých obměnách se může opakovat v životě Božích dětí i v dnešní době..

V této lekci se budeme věnovat prvním kapitolám biblické knihy proroka Izajáše, kde uvidíme, jakým způsobem se Bůh aktivně snažil (a stále snaží) obnovit vztah lásky a důvěry mezi ním a jeho lidem, který se mu odcizil.

✧ Osnova lekce:

1. Problém Božího lidu

a. Iz 1:1–9: Odcizení se Bohu (neděle)

b. Iz 1:10–17: Formální zbožnost bez vztahu (pondělí)

2. Boží reakce na jejich selhání

a. Iz 1:18: Nabídka odpuštění a obnovy vztahu (úterý)

b. Iz 1:19–31: Výzva k novému rozhodnutí (středa)

c. Iz 5:1–7: Maximální snaha o záchranu (čtvrtek)

NE 27. prosince – Můj lid mne nezná... (Iz 1:1-9)

Iz 1:1-9 „¹Vidění Izajáše, syna Amósova, které viděl o Judsku a Jeruzalému za dnů Uzijáše, Jótama, Achaza a Chizkijáše, králů judských. ²Slyšte, nebesa, naslouchej, země, tak promluvil Hospodin: „Syny jsem vychoval, pečoval o ně, ale vzepřeli se mi. ³Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý.“ ⁴Ach, pronárode hříšný, lide obtížený vinou, potomstvo zlovolníků, synové šířící zkázu! Opustili Hospodina, Svatého, Boha Izraele, znevážili, odcizili se mu. ⁵Nač vás ještě být? Jste jen umíněnější. Hlava je celá chorá a celé srdce zemdlené. ⁶Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a jizva i čerstvá rána, nejsou vymačkány ani obvázány ani ošetřeny olejem. ⁷Vaše země je zpustošená, vaše města vypálená ohněm, vaši půdu vám před očima vyžírají cizáci; je zpustošená, cizáky podvrácená. ⁸Dcera sijnóská zůstala jako chatrč na vinici, jako budka v okurkovém poli, jako obležené město. ⁹A kdyby Hospodin zástupů nám neponechal hrstku těch, kdo přežili, byli bychom jako Sodoma, podobní Gomoře bychom byli.“

Dt 30:19 „Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo.

Dt 31:28 „Svolejte ke mně všechny starší svých kmenů a své správce. Chci před nimi vyhlásit tato slova a dovolat se proti nim svědectví nebes i země.“

Dt 4:26 „Beru si dnes proti vám za svědky nebe i zemi, že v zemi, do níž přejdete přes Jordán, abyste ji obsadili, rychle a nadobro vyhynete. Nebudete v ní dlouho žít, ale budete vyhlazeni.“

PO 28. prosince – Pouhá forma bez obsahu (Iz 1:10-17)

Iz 1:10-17 „¹⁰Slyšte slovo Hospodinovo, sodomští náčelníci, naslouchejte naučení našeho Boha, lide gomorský. ¹¹„K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesýtil jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. ¹²Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? ¹³Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát. ¹⁴Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet. ¹⁵Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevic, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve. ¹⁶Omyjte se, očistěte se, odkliděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. ¹⁷Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy.““

Iz 58:3.4 „³Proč se postíme, a nevšimáš si toho? Pokořujeme se, a nebereš to na vědomí. Právě v den, kdy se postíváme, hovíte svým zálibám a honíte všechny své dělníky. ⁴Postíte se jenom pro spory a hádky, abyste mohli svévolně udeřit pěstí. Nepostíte se tak, aby bylo slyšet váš hlas na výšině.“

1Kr 8:10.11 „¹⁰Když kněží vycházeli ze svatyně, naplnil Hospodinův dům oblak, ¹¹akže kněží kvůli tomu oblaku nemohli konat službu, neboť Hospodinův dům naplnila Hospodinova sláva.“

Mt 23:23-28 „²³Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat. ²⁴Slepí vůdcové, cedíte komára, ale velblouda spolknete! ²⁵Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Očišťujete číše a talíře zvenčí, ale uvnitř jsou plné hrabivosti a chtivosti. ²⁶Slepý farizeji, vyčist' předešlým vnitřek číše, a bude čistý i vnějšek. ²⁷Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obilným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. ²⁸Tak i vy se navenek zdáte lidem spravedliví, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost.“

ÚT 29. prosince – Nabídka odpuštění (Iz 1:18)

Iz 1:18 „*Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejší jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.*“

Ž 51:7-9 „⁷Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka. ⁸Ano, v opravdovosti máš zalíbení, dáváš mi poznávat tajuplnou moudrost. ⁹Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sníh.“

Jr 31:31-34 „³¹Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu. ³²Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův. ³³Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svlíj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. ³⁴Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: „Poznáváte Hospodina!“ Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hříchy už nebudu připomínat.“

ST 30. prosince – Život nebo smrt (Iz 1:19-31)

Iz 1:19-21.24.25.28-31 „¹⁹Budete-li povolní a poslechnete, budete požívat dobrých darů země. ²⁰Když však odmítnete a budete se zpěčovat, bude vás požírat meč.“ Tak promluvila Hospodinova ústa. ²¹Běda! Nevěstkou se stalo město věrné! Bývalo plné práva, přebývala v něm spravedlnost, teď jsou v něm vražedné. (...) ²⁴Takový je výrok Pána, Hospodina zástupů, Přesilného, Boha Izraele: „Ach, jak se potěším na svých protivnících, vykonám pomstu na svých nepřátelech! ²⁵Obrátím na tebe svou ruku, vytavím tvou strusku, jako louhem odloučím všechny tvé přimíšeniny.“ (...) ²⁸Zkáza nevěrných a hříšníků však bude stejná, zajdou ti, kdo opustili Hospodina. ²⁹Budou zahanbeni pro mohutné stromy, po nichž jste dychtili, budete se stydět za zahrady, které jste si zvolili. ³⁰Budete jako posvátný strom, jemuž vadne listí, jako zahrada, v níž není vody. ³¹Nejzdatnější bude koudelí a jeho skutky jiskrou; vzplane spolu obojí a nikdo to neuhasí.“

Dt 30:19.20 „¹⁹Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo

²⁰a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu. Na něm závisí tvůj život a délka tvých dnů, abys mohl sídlit v zemi, o které přísahal Hospodin tvým otcům, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.“

ČT 31. prosince – Smutná „Píseň o vinici“ (Iz 5:1-7)

Iz 5:1-7 „¹Zazpívám svému milému píseň mého milého o jeho vinici: „Můj milý měl vinici na úrodném svahu. ²Zkypřil ji, kameny z ní vybral a vysadil ušlechtilou révu. Uprostřed ní vystavěl věž i lis v ní vytěsal a čekal, že vydá hrozny; ona však vydala odporná pláňata. ³Tedy tedy, obyvateli Jeruzaléma a muži judský, rozhodněte spor mezi mnou a mou vinicí. ⁴Co se mělo pro mou vinici ještě udělat a já pro ni neudělal? Když jsem očekával, že vydá hrozny, jak to, že vydala odporná pláňata? ⁵Nyní vás tedy poučím, co se svou vinicí udělám: Odstráním její ohrazení a přijde vniveč, pobořím její zídky a bude pošlapána. ⁶Udělám z ní spoušť, nebude už prořezána ani okopána a vzejde bodláčí a křoví, mrakům zakážu zkrápět ji deštěm.“ ⁷Vinice Hospodina zástupů je dům izraelský a muži judští sadbou, z níž měl potěšení. Čekal právo, avšak hle, bezpráví, spravedlnost, a hle, jen úpění.“

2S 12:1-13 „¹Hospodin poslal k Davidovi Nátana. Ten k němu přišel a řekl mu: „V jednom městě byli dva muži, jeden bohatý a druhý chudák. ²Bohatý měl velmi mnoho bravu a skotu. ³Chudák neměl nic než jednu malou ovečku, kterou si koupil. Živil ji, rostla u něho spolu s jeho syny, jedla z jeho skývy chleba a pila z jeho poháru, spávala v jeho klíně a on ji měl jako dceru. ⁴Tu přišel k bohatému muži návštěvník. Jemu bylo líto vzít nějaký kus ze svého bravu či skotu, aby jej připravil poutníkovi, který k němu přišel. Vzal tedy ovečku toho chudého muže a připravil ji muži, který k němu přišel.“ ⁵David vzplanul proti tomu muži náramným hněvem. Řekl Nátanovi: „Jakože živ je Hospodin, muž, který tohle spáchal, je synem smrti!“ ⁶A tu ovečku nahradí čtyřnásobně zato, že něco takového spáchal a neměl soucitu.“ ⁷Nátan Davidovi odvětil: „Ten muž jsi ty! Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vytrhl ze Saulových rukou. ⁸Dal jsem ti dům tvého pána a do tvé náruče ženy tvého pána, dal jsem ti dům Izraelův i Judův, a kdyby ti to bylo málo, přidal bych ti mnohem víc. ⁹Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem a dopustil ses toho, co je v jeho očích zlé? Chetejce Urijáše jsi zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku, zavraždils ho mečem Amónovců. ¹⁰Nyní se už nikdy nevyhne meč tvému domu, protože jsi mnou pohrdl a vzal jsi Chetejci Urijášovi ženu, aby ti byla manželkou. ¹¹Toto praví Hospodin: Hle, já způsobím, aby proti tobě povstalo zlo z tvého domu. Před tvýma očima vezmu tvé ženy a dám je tomu, kdo je ti blízký; ten bude s tvými ženami spát za bílého dne. ¹²A ačkoli tys to spáchal tajně, já tuto věc učiním před celým Izraelem, a to za dne.“ ¹³David Nátanovi řekl: „Zhřešil jsem proti Hospodinu.“ Nátan Davidovi pravil: „Týž Hospodin tvůj hřích sňal. Nezemřeš.“

2Pt 3:9 „Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.“

Zj 22:11 „Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je pošpiněn, ať zůstane ve špíně – kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý, kdo je svatý, ať setrvá ve svatosti.“

Mt 12:31.32 „³¹Proto vám pravím, že každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno. ³²I tomu, kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno; ale kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno v tomto věku ani v budoucím.“

Žd 6:4-6 „⁴Kdo byli už jednou osvíceni a okusili nebeského daru, kdo se stali účastníky Ducha svatého ⁵a zakusili pravdivost Božího slova i moc budoucího věku, ⁶a pak odpadli, s těmi není možno znovu začínat a věst je k pokání, protože znovu křičí Boží Syna a uvádějí ho v posměch.“

PÁ 1. ledna – Podněty k zamyšlení

V souvislosti s Iz 1,4 Ellen G. Whiteová napsala: „Ti, kteří se prohlašovali za Boží lid, odešli od Boha a ztratili moudrost a soudnost. Stali se krátkozrakými. Zapomněli, že je Bůh zbavil starých hříchů. Nepokojně bloudili tmou ve snaze zapomenout na svobodu, jistotu a štěstí, které prožívali předtím. Pustili se do všech troufalých a nerozumných bláznovství, postavili se do opozice vůči Boží prozřetelnosti, čímž znásobili vinu, která i tak už na nich spočívala. Nechali se přesvědčit satanovými obviněními Božího charakteru. Boha si představovali jako toho, kdo nezná milosrdenství a slitování.“ (4BC 1137)

Otázky k rozhovoru

1. Jak se můžeme „umýt“? Co tento obraz znamená? (Fp 2,12.13)

Fp 2:12-13 „¹²A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní – nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti – s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. ¹³Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činit, co se mu líbí.“

2. Jakým způsobem Ježíš převzal, doplnil a aplikoval píseň o vinici? Jaké poučení z toho vyplývá pro nás dnes? (Mt 21,33–45; Mk 12,1–12; L 20,9–19)

Mt 21:33-45 „³³Poslyšte jiné podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval. ³⁴Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody. ³⁵Ale vinaři jeho služebníky chytli, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího ukamenovali. ³⁶Znovu poslal jiné služebníky, a to více než předtím, ale naložili s nimi právě tak. ³⁷Nakonec k nim poslal svého syna; řekl si: „Na mého syna budou mít přece ohled!“ ³⁸Když však vinaři shlédlí syna, řekli si mezi sebou: „To je dědic. Pojdte, zabijme ho, a dědictví připadne nám!“ ³⁹Chytli ho, vyveklí ven z vinice a zabili. ⁴⁰Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?“ ⁴¹Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“ ⁴²Ježíš jim řekl: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: „Kámen, který stavitelé zavrhlí, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích?“ ⁴³Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. ⁴⁴Kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtí.“ ⁴⁵Když slyšeli velekněží a farizeové tato podobenství, poznali, že mluví o nich.“

Mk 12:1-12 „¹Žačal k nim mluvit v podobenstvích: „Jeden člověk vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal nádrž k lisu a vystavěl strážní věž; pak ji pronajal vinařům a odcestoval. ²V stanovený čas poslal k vinařům služebníka, aby od nich vybral podíl z výnosu vinice. ³Ale oni ho chytli, zbili a poslali zpět s prázdnou. ⁴Opět k nim poslal jiného služebníka. Toho zpoličkovali a tak zneuctili. ⁵Poslal dalšího, toho zabili; a mnoho jiných – jedny zbili, jiné zabili. ⁶Měl ještě jednoho: svého milovaného syna. Toho k nim poslal nakonec a říkal si: „Na mého syna budou mít přece ohled.“ ⁷Ale ti vinaři si mezi sebou řekli: „To je dědic. Pojdte, zabijeme ho a dědictví bude naše!“ ⁸A chytli ho, zabili a vyhodili ven z vinice. ⁹Co udělá pán vinice? Přijde, zahubí vinaře a vinici dá jiným. ¹⁰Nečetli jste v Písmu slovo: „Kámen, který stavitelé zavrhlí, stal se kamenem úhelným;“ ¹¹Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích?“ ¹²Nepřátelé se chtěli Ježíše zmocnit, neboť poznali, že to podobenství řekl proti nim, ale báli se lidu. I nechali ho a odešli.“

L 20:9-19 „⁹Pak začal vypravovat lidu toto podobenství: „Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval. ¹⁰V stanovený čas poslal k vinařům služebníka, aby mu odevzdali podíl z výnosu vinice. Ale vinaři ho zbili a poslali zpět s prázdnou. ¹¹Poslal k nim ještě jiného služebníka; oni i toho zbili, zneuctili a poslali zpět s prázdnou. ¹²Poslal ještě třetího; i toho zbili do krve a vyhnali. ¹³Tu řekl pán vinice: „Co mám dělat? Pošlu svého milovaného syna, na něho snad budou mít ohled.“ ¹⁴Když ho však vinaři spatřili, domlouvali se mezi sebou: „To je dědic. Zabijme ho, a dědictví bude naše.“ ¹⁵A vyveklí ho ven z vinice a zabili. Co tedy s nimi udělá pán vinice? ¹⁶Přijde, zahubí ty vinaře a vinici dá jiným.“ Když to uslyšeli, řekli: „To přece ne!“ ¹⁷On na ně pohleděl a řekl: „Co tedy znamená slovo Písma: „Kámen, který stavitelé zavrhlí, stal se kamenem úhelným?“ ¹⁸Každý, kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtí.“

¹⁹Zákoníci a velekněží ho chtěli v tu hodinu dostat do rukou, ale báli se lidu; poznali totiž, že to podobenství řekl proti nim.“

3. Jaká souvislost existuje mezi nabídkou Božího odpuštění a změnou, kterou vykoná v našich životech? Jaké je správné pořadí – nejprve změna a pak odpuštění, anebo nejprve odpuštění a potom změna života? Proč je důležité vědět, co nastává jako první?

4. V uvedeném citátu Ellen G. Whiteová říká, že lidé se postavili do opozice vůči „Boží prozřetelnosti“. Co to znamená?

Shrnutí

Když Boží lid zapomene na svého Boha a neváží si jeho požehnání, Bůh jim připomíná, že se budou zodpovídat za porušení smlouvy, kterou s ním uzavřeli. S láskou je upozorňuje na stav, v jakém se nacházejí. Varuje je před ničivými důsledky toho, že se zřekli jeho ochrany. Naléhá na ně, aby mu dovolili uzdravit je a očistit.

Praktický závěr

☐ Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

☐ Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.

☐ Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?

☐ Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

